

SL(5)534 – Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) (Diwygio) 2020

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) 2020 ("y prif Reoliadau"), a daethant i rym am 12.01 a.m. ar 7 Ebrill 2020.

Yn benodol, mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio rheoliadau 5, 7 ac 8 o'r prif Reoliadau, yn mewnosod rheoliadau newydd 6A a 7A yn y prif Reoliadau, ac yn gwneud mân ddiwygiadau pellach a diwygiadau canlyniadol iddynt. Mae'r darpariaethau newydd a fewnosodir gan y Rheoliadau hyn yn ymwneud â chyfyngiadau cyffredinol ar fannau gwaith (rheoliad 6A) a chanllawiau a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru ar gynnal pellter o 2 fetr rhwng personau (rheoliad 7A).

Gwneir y Rheoliadau hyn o dan adrannau 45C(1), (3)(c), 45F(2) a 45P o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984").

Gwnaed y Rheoliadau hyn mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd o ganlyniad i fynychder a lledaeniad coronafeirws syndrom anadlol aciwt difrifol 2 sy'n achosi'r clefyd a elwir yn COVID-19 neu "coronafeirws".

Diben y prif Reoliadau, sef y Rheoliadau y mae'r Rheoliadau hyn yn eu diwygio, yw:

- gosod cyfyngiadau ar symudiad unigolion, gan nodi amgylchiadau lle cânt adael y man lle maent yn byw ac atal gynulliadau o grwpiau o fwy na dau o bobl, ac eithrio mewn amgylchiadau penodol;
- ei gwneud yn ofynnol i gau rhai busnesau a gosod gofynion ar fusnesau eraill, yn ogystal â gosod dyletswyddau i gau llwybrau cyhoeddus penodol a thir penodol, er mwyn diogelu rhag y risgiau i iechyd y cyhoedd sy'n deillio o coronafeirws.

Roedd y prif Reoliadau hefyd yn dirymu Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Cau Busnes) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Cau Busnes") a Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws: Cau Busnesau Hamdden, Llwybrau Troed a Thir Mynediad) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Busnesau Hamdden").

Gweithdrefn

Gwneud Cadarnhaol: mae'r Rheoliadau eisoes wedi eu gwneud, ond mae angen i'r Cynulliad eu cymeradwyo er mwyn iddynt barhau mewn grym am fwy nag 28 diwrnod.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.2 (vi) – ei bod yn ymddangos bod y gwaith drafftio yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol.

Mae trydydd paragraff rhaglith y testun Saesneg yn aneglur. Mae'r testun a ganlyn yn aneglur, ac ymddengys fod rhan o'r testun ar goll: *"the Welsh Ministers consider that the person desachieve, which is a public response to that threat"*

Mae trydydd paragraff rhaglith y fersiwn Gymraeg yn glir, a gellir ei gyfieithu fel a ganlyn: *"the Welsh Ministers consider that the amendments are proportionate with that which they are seeking to achieve, which is a public response to that threat"*.

Mae angen ymateb gan y Llywodraeth i egluro'r testun Saesneg.

2. Rheol Sefydlog 21.2 (v) – bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol.

Gwneir y Rheoliadau hyn, fel y prif Reoliadau, wrth arfer y pwerau a roddir i Weinidogion Cymru gan adrannau 45C(1) a (3)(c), 45F(2) a 45P o Ddeddf 1984. Yn wahanol i'r Rheoliadau Cau Busnesau a'r Rheoliadau Busnesau Hamdden, nid yw Gweinidogion Cymru wedi dibynnu ar y pŵer galluogi sydd wedi ei gynnwys yn adran 45C(4)(d) o Ddeddf 1984. Mae adran 45C(4)(d) o Ddeddf 1984 yn galluogi Gweinidogion Cymru i gynnwys cyfyngiad neu ofyniad arbennig mewn rheoliadau. At y dibenion hyn, cyfyngiad neu ofyniad arbennig yw cyfyngiad neu ofyniad y gellir ei osod gan ynad heddwch yn rhinwedd adran 45G(2), 45H(2) neu 45I(2) o Ddeddf 1984. Mae'r cyfyngiadau a'r gofynion hynny'n cynnwys cau mangre (adran 45I(2)(a) o Ddeddf 1984).

Mae Rheoliadau 2 a 4 o'r Rheoliadau hyn yn diwygio, yn eu tro, reoliadau 5 a 7 o'r prif Reoliadau, sy'n ei gwneud yn ofynnol bod llety gwyliau a mannau addoli yn cael eu cau yn ystod y cyfnod argyfwng. Mae Rheoliad 7 o'r Rheoliadau hyn hefyd yn diwygio darpariaethau amrywiol yn y prif Reoliadau sy'n ymwneud â chau mangreoedd. Mae'n ymddangos y dylai Gweinidogion Cymru ddibynnu ar y pwerau galluogi o dan adrannau 45C(4)(d) o Ddeddf 1984 er mwyn gwneud rheoliadau 2, 4 a 7 o'r Rheoliadau hyn, fel y gwnaethant gyda'r Rheoliadau Busnesau Hamdden a'r Rheoliadau Cau Busnes.

Mae angen ymateb gan y Llywodraeth i egluro pam nad yw Llywodraeth Cymru yn ystyried ei bod yn angenrheidiol dibynnu ar adran 45C(4)(d) o Ddeddf 1984 er mwyn gwneud y Rheoliadau hyn.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y tri phwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad.

Mae'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Rheoliadau hyn yn nodi asesiad Llywodraeth Cymru o'r ymyrraeth â rhai erthyglau yn y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol. Ymddengys nad yw'r asesiad yn gyflawn:

- Ymddengys fod erthygl 9 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol – rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd – yn berthnasol i reoliadau 4 a 6 o'r Rheoliadau hyn (sy'n diwygio rheoliadau 7 ac 8 o'r prif Reoliadau). Mae'r hawl hon yn hawl amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau yn yr un modd ag y caniateir iddynt wneud mewn perthynas ag erthyglau 8 ac 11 o'r Confensiwn Ewropeaidd.

- Tan ddiwedd y cyfnod pontio, bydd Siarter Hawliau Sylfaenol yr Undeb Ewropeaidd yn gymwys yn y Deyrnas Unedig. Mae mesurau diogelu sy'n cyfateb i'r rhai yn y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol wedi'u cynnwys yn Siarter Hawliau Sylfaenol yr UE. Yn ddarostyngedig i egwyddor cymesuredd, gellir gwneud cyfyngiadau sy'n effeithio ar yr hawliau o dan y Siarter os ydynt yn angenrheidiol ac yn wirioneddol bodloni amcanion o fudd cyffredinol a gydnabyddir gan yr Undeb neu'r angen i amddiffyn hawliau a rhyddid eraill.

Er nad yw'r Memorandwm Esboniadol yn trafod yn benodol y mater o ymyrraeth â'r hawliau a nodir yn erthygl 9 o'r Confensiwn Ewropeaidd, na'r hawliau a nodir yn Siarter Hawliau Sylfaenol yr UE, mae'r cyfiawnhad a roddir gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas ag erthyglau 8 ac 11 o'r Confensiwn Ewropeaidd yr un mor berthnasol i'r ymyrraeth â'r hawliau a nodir yn erthygl 9 a Siarter yr UE.

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad.

Ar dudalen 2 o'r Nodyn Esboniadol Saesneg, yn y paragraff sy'n dechrau gyda'r geiriau "*Regulation 3 inserts new regulation 6A...*" mae cromfach wedi'i hepgor y dylid ei mewniod. Mae'r bedwaredd linell yn dechrau gyda'r testun a ganlyn: "*(when such work is being carried out...*". Fodd bynnag, dylid gosod cromfach gaeedig ar ôl y geiriau "*Schedule 1*" (fel sydd i'w gweld yn y testun Cymraeg). Mae'r mater hwn yn arbennig o berthnasol gan fod set arall o gromfachau yn cael eu defnyddio yn ddiweddarach yn yr un frawddeg.

3. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad.

Mae darpariaethau sy'n debyg i'r rhai sydd i'w gweld yn y prif Reoliadau wedi'u cynnwys yn 'Rheoliadau Lloegr', sef *the Health Protection (Coronavirus, Restrictions) (England) Regulations 2020*. Darparwyd cyngor i'r Aelodau mewn perthynas â'r prif Reoliadau er mwyn tynnu eu sylw at y gwahaniaethau perthnasol rhwng y prif Reoliadau a Rheoliadau Lloegr. Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw ddiwygiadau wedi'u cynnig ar gyfer Rheoliadau Lloegr.

Mae'r diwygiadau o dan y Rheoliadau hyn yn cynrychioli ymwahanu pellach rhwng y dulliau a fabwysiedir yng Nghymru a Lloegr, a gallai hyn arwain at anghydraddoldeb i rai dinasyddion yng Nghymru, yn enwedig y rhai sy'n byw ar y ffin â Lloegr.

Mae angen ymateb gan y Llywodraeth i egluro'r rhesymau dros y gwahaniaethau rhwng y darpariaethau yn y prif Reoliadau sy'n cael eu diwygio gan y Rheoliadau hyn a Rheoliadau Lloegr.

Y goblygiadau yn sgil ymadael â'r Undeb Ewropeaidd

Dim.

Ymateb y Llywodraeth

O ystyried yr amgylchiadau presennol o ran coronafeirws, mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru cyn gynted ag sy'n rhesymol ymarferol.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 28 Ebrill 2020 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Cynulliad yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

